

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๕๕

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรม เพื่อรวมพรรคเสรีธรรม เข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบ มาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรม เพื่อรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็น พรรคการเมืองหลัก ข้อเท็จจริงจากคำร้องสรุปได้ดังนี้

ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคเสรีธรรมได้มีมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ เห็นชอบให้รวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทยโดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคหลัก ในการดำเนินกิจการทางการเมือง

ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคไทยรักไทยมีมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้รวมพรรคเสรีธรรมเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคหลัก

หัวหน้าพรรคเสรีธรรมและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสอง เข้าด้วยกัน โดยมีพรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่ของ ทั้งสองพรรค ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการรวมพรรคเสรีธรรมเป็นพรรคการเมือง เดียวกับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคการเมืองหลัก พรรคเสรีธรรมและพรรคไทยรักไทย ได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงได้ยื่นคำร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงพรรค เสรีธรรมและพรรคไทยรักไทย หากประสงค์จะยื่นคำชี้แจงให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ นับแต่วันที่ได้รับ หนังสือนี้

พรรคเสรีธรรมได้มีหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ว่าการดำเนินการของนายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ของพรรคเสรีธรรม ซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ที่ให้รวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลัก จึงถือว่าการดำเนินการของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเป็นการชอบแล้ว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

พรรคไทยรักไทย ได้มีหนังสือถึงศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ชี้แจงว่าหัวหน้าพรรคไทยรักไทยและหัวหน้าพรรคเสรีธรรมได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามที่ประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ของพรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่เป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคเสรีธรรมเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก และตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคเสรีธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ที่เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง พรรคไทยรักไทยไม่ได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ข้อพิจารณาวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิใช่เหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น....”

มาตรา ๗๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคเสรีธรรมและพรรคไทยรักไทยได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ เพื่อรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคการเมืองหลักโดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จึงเป็นเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ที่ให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอได้ให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อให้พรรคเสรีธรรมรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ